

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pojem dobrovolnosti v trestním zákoně

S pojmem dobrovolnosti se v obecné části zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, lze setkat v několika ustanoveních. Termín dobrovolnost se vyskytuje především v těch ustanoveních, která souvisejí nebo upravují okolnosti způsobující zánik trestnosti činu.

S pojmem dobrovolnosti se v obecné části zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, lze setkat v několika ustanoveních. Termín dobrovolnost se vyskytuje především v těch ustanoveních, která souvisejí nebo upravují okolnosti způsobující zánik trestnosti činu.

Jedním z těchto ustanovení je § 66 trestního zákona, jež upravuje institut účinné lítosti. Podle tohoto ustanovení trestnost taxativně vymezených trestných činů zaniká, pokud pachatel dobrovolně buď zamezil či napravil škodlivý následek trestného činu, nebo dobrovolně učinil o trestném činu oznámení v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno. Dobrovolnost znamená, že pachatel trestného činu jedno z výše uvedených jednání učinil zcela na základě vlastního rozhodnutí, a to ještě v době, kdy byl přesvědčen o tom, že jeho čin není odhalen, prozrazen či proti němu není zahájeno trestní stíhání. Pokud by k zamezení či napravení nebo oznámení přistoupil až například poté, co byl jeho čin prozrazen, podmínka dobrovolnosti by nebyla splněna, nešlo by tudíž o účinnou lítost a trestnost by samozřejmě nezanikla.

Podobně jako je tomu u účinné lítosti, zaniká trestnost přípravy a pokusu k trestnému činu, jestliže pachatel dobrovolně buď upustí od dalšího jednání směřujícího k spáchání trestného činu a odstraní nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy (pokusu), nebo pokud dobrovolně učiní o přípravě (pokusu) trestného činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknuté přípravy (pokusu), mohlo být ještě odstraněno. Co se týče dobrovolnosti, platí o ní v podstatě totéž, co u účinné lítosti.

S pojmem dobrovolnost se můžeme setkat i u polehčujících skutečností, kdy se podle ustanovení § 33 trestního zákona při výměře trestu jako k polehčující okolnosti přihlédne k tomu, že pachatel se přičinil o odstranění škodlivých následků trestného činu nebo dobrovolně nahradil způsobenou škodu.

Dobrovolnost se jako jedna z podmínek zániku trestnosti trestného činu vyskytuje i u mladistvých pachatelů. Ustanovení § 65 odst. 2 trestního zákona totiž stanoví, že trestnost činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, spáchaného mladistvým zaniká, jestliže mladistvý po spáchání činu dobrovolně odstranil nebo napravil způsobený následek, zejména nahradil způsobenou škodu nebo učinil opatření potřebná k její náhradě.

Další články:

- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)